

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku biologia człowieka na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.71.2021.2.SG

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 531/2021 z 24 czerwca 2021 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni z wniosku Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku biologia człowieka na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.71.2021.2.SG

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku biologia człowieka na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii wyrażonej w § 1 uchwały nr 531/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 24 czerwca 2021 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Efekty uczenia się związane z wyposażeniem absolwenta w umiejętności praktyczne są sformułowane na wysokim poziomie uogólnienia, nie zostało w nich określone jakie konkretne umiejętności praktyczne, które zostaną opanowane przez studentów, np. student: potrafi prawidłowo planować i przeprowadzać eksperymenty oraz krytycznie analizować i interpretować uzyskane wyniki, które ostatecznie opracowuje we właściwy raport; posiada umiejętność właściwego doboru metod, technik i narzędzi niezbędnych do przeprowadzenia eksperymentu biologicznego; posiada umiejętność posługiwania się aparaturą i sprzętem laboratoryjnym, a także urządzeniami i narzędziami wykorzystywanymi w procesie badawczym; potrafi samodzielnie planować, tworzyć i realizować procedury laboratoryjne właściwe dla nauk biologicznych; stosuje odpowiednią procedurę przygotowania próbki do badań. Umiejętności te nie są nazwane wprost, np. nie wiadomo, o jakich metodach i technikach jest mowa. Podobnie nieprecyzyjnie sformułowane są efekty przypisane do zajęć, np. w przypadku mikrobiologii wskazano, że student „stosuje podstawowe techniki i narzędzia badawcze

- stosowane w badaniach biologicznych”; współczesna mikrobiologia posługuje się specyficznymi technikami, a zatem efekty powinny być konkretnie określone w odniesieniu do celów kształcenia danych zajęć.
8. Wymiar zajęć kształtujących kompetencje językowe nie jest wystarczający do osiągnięcia przez studentów efektu uczenia się zdefiniowanego w tym zakresie: student „umie posługiwać się językiem (w formie ustnej i pisemnej) nowożytnym na poziomie średniozaawansowanym (B2), w tym: stosować specjalistyczne słownictwo (związane z kierunkiem studiów) oraz strategie komunikacyjne niezbędne w sprawnym funkcjonowaniu w środowisku pracy. Wymiar zajęć kształtujących kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego to 60 godzin na studiach stacjonarnych i 54 godziny na niestacjonarnych, którym przypisano 3 ECTS. We wniosku Uczelnia deklaruje „uwzględnienie w programie studiów zajęć lub grup zajęć prowadzonych w języku obcym”. Natomiast w programie studiów Uczelnia nie przewiduje innych zajęć w języku obcym oprócz lektoratów.
 10. Wnioskodawca niewłaściwie dobrał metody kształcenia zapewniające osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych, których opanowanie ma znaczenie kluczowe dla kierunku studiów o profilu praktycznym. Metody kształcenia są określone w sylabusach w sposób bardzo ogólny i w zasadzie stanowią one w większym zakresie uszczegółowienie form zajęć, niż metod kształcenia. Opis metod kształcenia w sylabusach zajęć jest ograniczony do ich wyszczególnienia, np. wykład, ćwiczenia audytoryjne, praca w grupach, dyskusja, analiza przykładów, warsztaty grupowe. Metody opisane na tak wysokim poziomie uogólnienia nie pozwalają ocenić, czy są rzeczywiście odpowiednie do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Z opisu przedstawionego w sylabusach wynika, że dominującymi metodami dydaktycznymi są metody prowadzące głównie do przyswajania wiedzy zaś niemal całkowicie pominięte zostały metody praktyczne, które powinny być stosowane na zajęciach z wykonywaniem czynności praktycznych. Podobnie, jak nie zostały określone specyficzne efekty uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych dla poszczególnych zajęć, tak, w konsekwencji, nie określono także adekwatnych metod kształcenia umożliwiających osiągnięcie tych efektów. Jedynie w przypadku zajęć, gdzie formą tych zajęć są ćwiczenia laboratoryjne przewiduje się „ocenę za wykonanie ćwiczeń” co można uznać za metodę weryfikacji umiejętności praktycznych, jednak taka forma dotyczy niewielkiej puli zajęć.

Stanowisko Uczelni

Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia dołączyła dokumenty, w tym – 1/Uchwałę Senatu Szkoły nr 21/2021 o zmianie programu studiów i efektów uczenia się określonych dla stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku Biologia człowieka, 2/ tabelę zmian przyporządkowania do dyscyplin [nauki biologiczne, nauki medyczne] dla kierunku biologia człowieka, 3/ Aneks nr 1 do Zarządzenia nr 43/2020 Rektora WSliZ w Warszawie w sprawie zmiany w przyporządkowaniu kierunku biologia człowieka do dyscyplin naukowych [zał. 1], 4/ Uchwałę nr 21/2021 Senatu WSliZ w sprawie zmiany programu studiów i efektów uczenia się określonych dla stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym [zał. 2], 5/ opinię samorządu [zał. 2a], program studiów – aktualizacja [zał. 2b].

Stanowisko Prezydium PKA

Jak wynika z załącznika nr 2b, „Interdyscyplinarna koncepcja kształcenia, w tym interdyscyplinarny charakter studiów, na styku nauk biologicznych oraz nauk medycznych, umożliwia przekazanie wiedzy o genetyce człowieka, biologii molekularnej, genetyce nowotworów, chorób cywilizacyjnych oraz inżynierii genetycznej, które są fundamentem do poszukiwania nowych rozwiązań pozwalających opóźnić negatywne, biologiczne skutki procesu starzenia się, a także znalezienia rozwiązań umożliwiających skuteczną diagnozę chorób przewlekłych” oraz „program studiów pozwala także wykształcić umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów dotyczących antropologii fizycznej oraz umiejętności posługiwania się aparaturą i sprzętem laboratoryjnym w tym dokonywania oceny stanu biologicznego człowieka stosując przy tym różne metody badawcze i innowacyjne techniki laboratoryjne, co ostatecznie przygotowuje absolwenta do podjęcia zróżnicowanej aktywności zawodowej”.

W zaktualizowanym programie studiów na rok 2021/2022 w grupie zajęć kształcenia kierunkowego [zajęcia obligatoryjne] wyszczególniono jedynie 9 przykładów takich zajęć, natomiast w grupie zajęć fakultatywnych wyszczególniono 24 – chociaż szczegóły dotyczące realizowanych zajęć [ECTS, w, ćw.] uwzględnia jedynie 12 zajęć – brak jest przyporządkowania godzin wykładów, ćwiczeń, punktów ECTS oraz umiejscowienia tych zajęć w poszczególnych semestrach kolejnych lat studiów. Pozostaje problem z nabyciem umiejętności znajomości języków obcych na poziomie B2 ESOKJ, mimo deklarowanych w „efektach uczenia się w zakresie umiejętności” - KK1P_U23 umie posługiwać się językiem (w formie ustnej i pisemnej) nowożytnym na poziomie średniozaawansowanym (B2), w tym: stosować specjalistyczne słownictwo (związane z kierunkiem studiów) oraz strategie komunikacyjne niezbędne w sprawnym funkcjonowaniu w środowisku pracy”, ponieważ poza lektoratem języka angielskiego Uczelnia nie przewiduje w programie studiów zajęć w języku obcym. Bardzo lakonicznie zdefiniowane są efekty uczenia się z zajęć *mikrobiologia z parazytologią*. Są to jedynie 3 umiejętności – 1/ potrafi prawidłowo przygotować preparat do analizy, zarówno z materiału klinicznego, jak i z hodowli; 2/ potrafi przeprowadzić prawidłową diagnostykę mikrobiologiczną i parazytologiczną oraz opracować wyciągnięte wnioski o raport pisemny; 3/ prawidłowo interpretuje wyniki prowadzonych badań i analiz. Tak sformułowane kierunkowe efekty uczenia się w zakresie umiejętności nie są wystarczające i nie gwarantują uzyskania kompetencji praktycznych. Wnioskodawca co prawda dokonał korekty w sylabusach poszczególnych zajęć, jednak udział w niektórych rodzajach zajęć obligatoryjnych [kształcenie podstawowe] z takich zajęć jak, np. – *anatomia człowieka* [ćwiczenia audytoryjne], *fizjologia i patofizjologia człowieka* [ćwiczenia audytoryjne], *genetyka człowieka z elementami genomiki* [ćwiczenia warsztatowe – rozwiązywanie zadań i ćwiczenia laboratoryjne – metody łączone] oraz w zajęciach fakultatywnych, np. – techniki laboratoryjne w medycynie [ćwiczenia warsztatowe – praca w grupach].

Zmiany dokonane przez Uczelnię nie są wystarczające [„doprecyzowanie modułowych efektów uczenia się o czynności – umiejętności praktyczne podejmowane w czasie zajęć”], ponieważ, np. w ramach zajęć - *fizjologia i patofizjologia człowieka* [ćwiczenia audytoryjne] zgodnie z modułowym efektem uczenia się „student, który zliczył moduł potrafi korzystać z aparatury i sprzętu wykorzystywanego do pomiarów parametrów fizjologicznych”, a w proponowanej przez Uczelnię formie zajęć [ćwiczenia audytoryjne] jest to w ocenie Uczelni możliwe.

Uczelnia nie przedstawiła na konkretnych przykładach działań pozwalających na ustalenie, iż do treści efektów uczenia się wprowadzono zmiany usuwające istotę zarzutu [zarzuty 1 i 8].

Działania naprawcze [zarzut 10], które jak pisze Wnioskodawca miały za zadanie „uszczegółowienie metod dydaktycznych, prawidłowe sprecyzowanie modułowych efektów uczenia się (...), uszczegółowienie sposobów weryfikacji zakładanych efektów uczenia się”. Dokonane działania naprawcze nie są wystarczające i precyzyjne, w związku z tym nie spełniły zakładanego celu.

Biorąc pod uwagę informacje o podjętych działaniach naprawczych, nie ma przesłanek, by zarzuty mogły zostać uznane za bezprzedmiotowe.

W związku z tym zarzut 1, zarzut 8 i zarzut 10 pozostają w mocy.

2. Koncepcja i cele kształcenia dla kierunku biologia człowieka nie są spójne z zakładanymi efektami uczenia się, bowiem cele te zakładają uzyskanie znacznie wyższych kwalifikacji niż te zawarte w efektach uczenia się: „Przygotowanie absolwenta do pracy zawodowej poprzez wyposażenie go w kompetencje umożliwiające podjęcie zadań zawodowych na stanowiskach: biolog, laborant/ specjalista (Lab Manager), analityk, kontroler jakości, statystyk medyczny, specjalista ds. badań genetycznych i molekularnych, „poznanie metod biologicznych i biotechnologicznych mające zastosowanie we współczesnej medycynie, a dalej metod oceny stanu zdrowia oraz objawów wybranych zaburzeń i zmian chorobowych, w tym podstaw diagnostyki instrumentalnej i obrazowej”. Odniesienia do zagadnień związanych z diagnostyką instrumentalną i obrazową czy badaniami genetycznymi i molekularnymi, znajdują się w efektach uczenia się z zakresu wiedzy. Uzyskanie kompetencji praktycznych w zakresie wskazanym w efektach uczenia się nie będzie wystarczające do podjęcia pracy w zawodach wskazanych w celach kształcenia na kierunku biologia człowieka.
3. Przeważającej większości zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie przypisano specyficznych efektów uczenia się z zakresu umiejętności. Zajęcia zdefiniowane przez Wnioskodawcę jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne nie spełniają warunku określonego w § 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 w sprawie studiów (tj. Dz. U. z 2021 poz. 661) gdyż nie zostały określone czynności praktyczne jakie będą wykonywane przez studentów, ani nie udowodniono we wniosku, że studenci będą wykonywać te ćwiczenia w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem i deklarowanej przez Wnioskodawcę w sylwetce absolwenta.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła cele [pkt. 2 a-h], które powinny studentowi pozwolić, m.in. na „wykształcenie umiejętności właściwego doboru metod, technik i narzędzi niezbędnych do wyjaśnienia procesów biologicznych (...)” oraz np. „stosowania aparatury oraz sprzętu badawczego oraz analiz statystycznych w realizacji zadań zawodowych”. Realizacja tak przedstawionych celów wydaje się trudna biorąc pod uwagę zbyt ogólną konstrukcję efektów uczenia się sylabusów dla poszczególnych zajęć, z której wynika, że dominującymi metodami dydaktycznymi pozostają te, które pozwalają na przyswojenie wiedzy, a w ograniczonym stopniu dają możliwość zdobywania kompetencji w zakresie umiejętności praktycznych. Wnioskodawca wskazuje, że jednym z celów studiów jest nabycie przez absolwenta kierunku biologia człowieka umiejętności językowych [mowa, pismo] na poziomie

B2, przyporządkowanych dla absolwentów tego kierunku dwóch dyscyplin naukowych. Niemożliwe jest jednak wypełnienie tego celu, z powodu braku w ofercie studiów na tym kierunku – poza lektoratami języka angielskiego, zajęć w języku obcym dla absolwenta „przygotowanego” do objęcia stanowiska, np. specjalisty ds. nadzoru w przemyśle lub podmiotach kontrolno-nadzorczych, które pozwoliłyby na poznanie i poszerzenie posiadanego słownictwa specjalistycznego dla studentów tego kierunku.

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca, poza sformułowaniem nowych celów kształcenia, nie przedstawił na konkretnych przykładach, że koncepcja i cele kształcenia dla kierunku biologia człowieka są spójne z zakładanymi efektami uczenia się i są wystarczające do podjęcia przez absolwentów kierunku pracy w zawodach wskazanych w celach kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Wnioskodawca nie przedstawił argumentów dla wykazania swoich racji merytorycznych pokazujących, że oferowane metody kształcenia gwarantują osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych, których opanowanie ma znaczenie kluczowe dla kierunku studiów o profilu praktycznym, ponieważ nadal nie wiadomo jakie kompetencje praktyczne mogą zostać osiągnięte przez absolwentów kierunku. W związku z powyższym brak jest podstaw do zmiany opinii w zakresie zarzutów 2 i 3.

Z związku z powyższym zarzut 2 i zarzut 3 pozostają w mocy.

4. Wymiar godzin realizowanych w ramach poszczególnych zajęć w kilku przypadkach jest zaniżony i uniemożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się dla danych zajęć. Na przykład *biologia molekularna* została połączona z *biochemią* w jedno zajęcia: *biochemia i biologia molekularna* w wymiarze godzinowym: 12 godzin wykład, 12 godzin ćwiczenia audytoryjne i 18 godzin laboratorium, co jest niewystarczające do realizacji treści programowych tych zajęć.
5. Analiza form zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wykazała nieprawidłowości w tym zakresie: w tym wykazie uwzględniono także formy wykładowe w większości zajęć (w 40), czyli formy dedykowane do przekazywania wiedzy, natomiast nie jest to forma kształtująca umiejętności praktyczne. Ponadto tylko dla 6 zajęć przewidziano ćwiczenia laboratoryjne, a dla pozostałych głównie ćwiczenia audytoryjne (czasami warsztatowe), na których zgodnie z opisem w sylabusach będą stosowane: metoda projektów, dyskusja, praca w parach czy analiza przypadków. Taką formę zaproponowano dla zajęć, które powinny służyć pozyskiwaniu umiejętności z zakresu metod i technik badawczych jak: *genetyka człowieka z elementami genomiki; biofizyka biologia medyczna immunologia z alergologią, biologia medyczna, biotechnologia medyczna, biologia medyczna*. Ćwiczenia audytoryjne pozwalają na uzyskanie pewnej puli kompetencji głównie umiejętności generycznych również potrzebnych w pracy zawodowej, ale są to umiejętności, które nie w pełni pokrywają kompetencje oczekiwane od kandydatów do pracy w instytutach naukowo-badawczych, przemyśle farmaceutycznym, kosmetycznym, spożywczym; firmach o profilu biologicznym i biomedycznym, laboratoriach badawczych, diagnostycznych (podane w opisie programu w punkcie: „Możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów”).

Stanowisko Uczelni

Wnioskodawca we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawił zmiany aktualizujące program studiów polegające, m.in. na zwiększeniu wymiaru godzin niektórych zajęć kształtujących kompetencje praktyczne studentów [absolwentów] kierunku biologia człowieka. W ramach zajęć obligatoryjnych w zakresie kształcenia podstawowego zwiększono wymiar godzinowy i proporcje form zajęć na korzyść form kształtujących kompetencje praktyczne. W grupie tych zajęć znalazły się, m.in. *mikrobiologia z parazytologią* [stacj. 15, 30; niest. 12, 24], *biofizyka* [stacj. 30, 30 niest. 18, 18], *genetyka z elementami genomiki* [stacj. 24, 24; niest. 16, 16], *biochemia i biologia molekularna* [stacj. 15, 15, 30; niest. 12, 12, 18]. W ramach zajęć fakultatywnych są to, m.in. *immunologia z alergologią* [stacj. 30, 30; niest. 16, 16], *biologia medyczna* [stacj. 15, 24; niest. 12, 16], *biotechnologia medyczna* [stacj. 20, 30; niest. 12, 18].

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła informacje o podjętych działaniach naprawczych. Uczelnia nie przedstawiła uchwały ciała kolegialnego Uczelni, potwierdzającej dokonanie zmian w programie studiów.

W związku z powyższym sformułowane uprzednio zarzuty: 4 i 5 pozostają w mocy.

6. Nie jest spełniony warunek określony w art. 67 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), gdyż zaplanowane 540 godzin praktyk nie jest wystarczające do uznania, że praktyki te będą spełniały wymóg realizacji ich przez 6 miesięcy. Student powinien odbywać praktyki w warunkach rzeczywistych dla aktywności zawodowej. Praktykant powinien mieć status zbliżony do statusu pełnoprawnego pracownika. Jako że Uczelnia określiła wymiar praktyk na 540 godzin, biorąc pod uwagę zakładane efekty uczenia się, uznaje się, że nie jest możliwe ich osiągnięcie przy założeniu tylko ok. 23 godzin pracy w tygodniu.

Stanowisko Uczelni

Wnioskodawca wprowadził stosowne zmiany w zakresie wymiaru studenckich praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia na kierunku biologia człowieka. Mocą Uchwały Senatu nr 21/2021 WSliZ w Warszawie Wnioskodawca przyjął wymiar godzinowy praktyk - 960 godzin, co w przeliczeniu daje 24 tygodnie, a w przeliczeniu 6 miesięcy.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła informacje i dokumenty potwierdzające usunięcie istoty zarzutu. W związku z działaniami naprawczymi Uczelni, uprzednio sformułowany zarzut stał się bezprzedmiotowy.

7. Wnioskodawca przewiduje możliwość zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki z jednoczesnym jej zaliczeniem na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu, zatrudnienia na podstawie umowy cywilno-prawnej, prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej, wolontariatu. W dokumencie „Zasady organizacji studenckich praktyk zawodowych w Wyższej Szkole Inżynierii i Zdrowia w Warszawie” zapisano, że „Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pracujący w zawodzie bądź prowadzący własną

działalność związaną z kierunkiem studiów mogą zaliczyć praktykę na podstawie złożonego wniosku do Rektora wraz z odpowiednimi dokumentami (np. kserokopia umowy o pracę, umowy o dzieło lub zlecenie wraz z wykazem pełnionych obowiązków podpisanym przez pracodawcę) jeżeli udokumentowane doświadczenie zawodowe, bądź prowadzenie działalności gospodarczej odpowiada programowi praktyk”. Jest to niezgodne z przepisami prawa. Uczelnia nie może bowiem zwolnić studenta z praktyki, może natomiast – pod pewnymi warunkami określonymi w art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) – potwierdzić studentowi efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów. Dodatkowo, potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, może zostać dokonane tylko w ramach procedury rekrutacji na studia.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła Załącznik nr 7_1 do Programu studiów [Uchwała nr 7/2021 Senatu Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie z dnia 1 marca 2021 r. Uczelnia wskazuje, iż studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pracujący w zawodzie bądź prowadzący własną działalność związaną z kierunkiem studiów mogą zaliczyć praktykę na podstawie złożonego wniosku do Rektora wraz z odpowiednimi dokumentami (np. kserokopia umowy o pracę, umowy o dzieło lub zlecenie wraz z wykazem pełnionych obowiązków podpisanym przez pracodawcę) jeżeli udokumentowane doświadczenie zawodowe, bądź prowadzenie działalności gospodarczej odpowiada programowi praktyk. Praca zawodowa studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych powinna pokrywać się z wybranym kierunkiem studiów w WSIIZ. Możliwość zaliczenia studenckiej praktyki zawodowej na podstawie posiadanego doświadczenia zawodowego dotyczy tylko i wyłącznie kierunków, dla których Uczelnia posiada pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje potwierdzające usunięcie istoty zarzutu.

W związku z powyższym uprzednio sformułowany zarzut stał się bezprzedmiotowy.

9. Zasady wyboru, określone w programie studiów, nie mają umocowania merytorycznego i powodują, że studenci, dokonując wyboru nie osiągną wszystkich zakładanych efektów uczenia się, ponieważ wybór ma być często dokonywany między zajęciami komplementarnymi, w przypadku których dopiero łączna realizacja zapewnia osiągnięcie danego efektu uczenia się, zaś wybór tylko jednego z zajęć nie doprowadzi do uzyskania przez studenta pełnego efektu, np. student może dokonać wyboru między zajęciami: kultury komórkowe i tkankowe/inżynieria genetyczna albo biologia medyczna/anatomia funkcjonalna człowieka oraz: podstawy diagnostyki instrumentalnej i obrazowej/techniki laboratoryjne w medycynie. Z punktu widzenia uzyskania kompetencji praktycznych zajęcia te powinny znaleźć się w kanonie zajęć obowiązkowych. Zatem zasady wyboru

określone w programie studiów, powodują, że studenci dokonując wyboru nie osiągną wszystkich kompetencji określonych w celach kształcenia.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Wnioskodawca poinformował, iż podjął działania naprawcze, których celem były zmiany w programie studiów polegające na weryfikacji poszczególnych modułów grup zajęć realizowanych w trybie obligatoryjnym i fakultatywnym, tak aby wybór poszczególnych zajęć nie ograniczał osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się tylko z tego powodu, że zajęcia te nie znajdują się w grupie zajęć obowiązkowych [Uchwała nr 531/2021]. Działania naprawcze polegały m.in. na przeniesieniu z grupy zajęć fakultatywnych [*kultury komórkowe i tkankowe, inżynieria genetyczna, biologia medyczna, anatomia funkcjonalna człowieka*] do grupy zajęć obligatoryjnych - we Wniosku napisano, że pozostawiono je w programie „ale w ramach innych grup zajęć”. Uczelnia zadeklarowała, iż zmiany w programie studiów objęły również wprowadzenie nowych zajęć do grupy zajęć fakultatywnych, takie jak – *edukacja prozdrowotna, psychologia zdrowia i jakości kształcenia, biochemia kliniczna, biochemia wysiłku fizycznego, fizjologia żywienia człowieka, epidemiologia, higiena*. Działanie naprawcze polegały również na uporządkowaniu treści uczenia w ramach poszczególnych modułów oraz ponowną weryfikację zakładanych efektów uczenia się [Załącznik nr 2 i 2b do programu studiów – Program studiów – aktualizacja do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy]. Wprowadzenie nowych modułów w programie studiów zobligowały Wnioskodawcę do aktualizacji w zakresie dostępnych i planowanych zakupów nowych pozycji podręcznikowych właściwych dla wnioskowanego kierunku [Załącznik nr 7].

Stanowisko Prezydium PKA

Dokonane przez Wnioskodawcę zmiany w programie studiów, polegające na weryfikacji przynależności poszczególnych zajęć w obrębie zajęć obligatoryjnych lub fakultatywnych, zmiany dokonane w przynależności poszczególnych zajęć do tych grup, oraz aktualizacja tytułów zasobów podręcznikowych dla wnioskowanego kierunku biologia człowieka, w obecnym stanie umożliwiają osiągnięcie kompetencji określonych w celach kształcenia.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut stał się bezprzedmiotowy.

11. Nie jest spełniony warunek określony w §3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (tj. Dz. U. z 2021 poz. 661), bowiem z analizy sylabusów wynika, iż najpierw określano treści programowe, a następnie, niekiedy zupełnie przypadkowo, dołączano do nich efekty uczenia się z zestawu efektów kierunkowych, gdy tymczasem, zgodnie z powołanym wyżej przepisem w programie studiów określa się zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów. W efekcie treści programowe nie są trafnie dobrane, nie są specyficzne dla zajęć i nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla danych zajęć.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Wnioskodawca wskazuje na zmiany jakie wprowadził do programu studiów, m.in. „uszczegółowienie kierunkowych efektów uczenia się, przyporządkowania modułów do wybranych grup zajęć, zwiększenie wymiaru zajęć godzin dydaktycznych, w tym tych kształtujących umiejętności praktyczne, wprowadzenie modułów/przedmiotów specyficznych dla kierunku biologia człowieka, prawidłowe przyporządkowanie modułowych efektów uczenia się do efektów kierunkowych”. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Wnioskodawca dołącza program studiów z opisem poszczególnych zajęć. Na podstawie dokonanych działań Wnioskodawca stwierdza, że „realizacja wskazanych w programie modułów pozwala w pełni nabyć zakładane kierunkowe efekty uczenia się określone w Uchwale 21/2021 Senatu WSliZ w Warszawie, dodając, że dzięki tym zmianom modułowe efekty uczenia się prawidłowo korespondują z kierunkowymi efektami uczenia się [Załącznik 2 – Programu studiów].

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje o podjętych działaniach naprawczych, które usuwają istotę zarzutu pod względem merytorycznym.

W związku z powyższym sformułowany zarzut stał się bezprzedmiotowy.

12. We wniosku nie podano informacji dotyczących metod weryfikacji kompetencji oczekiwanych od kandydata na studia. „Osoba chcąc podjąć ten kierunek studiów powinna wykazywać zainteresowanie problematyką zdrowia, biologią oraz powinna posiadać wiedzę z zakresu chemii, fizyki, matematyki”. Ten zapis również nie wskazuje, że od kandydata wymaga się zdanego egzaminu maturalnego z biologii, ani też chemii, fizyki, matematyki. „Posiadanie wiedzy z tych przedmiotów” nie jest weryfikowane. Kompetencje oczekiwane od kandydata (a raczej brak oczekiwań) nie zapewniają możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Ponadto podane przez Wnioskodawcę informacje o warunkach kwalifikacji na studia są niezgodne z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Art. 70 ust. 3 ustawy stanowi, iż podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie są wyniki egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości. We wniosku nie zostało określone jakie wyniki egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości będą podstawą przyjęcia na wnioskowany kierunek.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Wnioskodawca odsyła do punktu 4 wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku biologia człowieka do tekstu dotyczącego „Opisu kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia” w brzmieniu - „Studia pierwszego stopnia na kierunku biologia człowieka skierowane są do absolwentów szkół średnich posiadających świadectwo maturalne, jak również osób, które pragną uzupełnić swoje dotychczasowe wykształcenie wyższe o kolejny kierunek studiów i uzyskać kwalifikacje do samodzielnego wykonywania zawodu. Studia kierowane są do osób, które mają umiejętność myślenia przyczynowo skutkowego, a także analitycznego myślenia

oraz posiadają podstawowe umiejętności w zakresie prowadzenia dyskusji, pracy w grupie. Osoba ubiegająca się o podjęcie studiów na kierunku biologia człowieka powinna wykazywać przede wszystkim zainteresowanie biologią i jej powiązaniem z innymi naukami, a dalej powinna posiadać podstawową wiedzę z zakresu biologii, fizyki, matematyki, chemii oraz informatyki w ramach programów nauczania szkół średnich. Kryteria kwalifikacji kandydatów każdorazowo określa Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie w sprawie: warunków i trybu przyjęć na studia oraz form studiów na poszczególnych kierunkach na dany rok akademicki.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie wskazano, jakie wyniki egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości będą podstawą przyjęcia na wnioskowany kierunek Biologia człowieka. W obecnym kształcie podane przez Wnioskodawcę informacje o warunkach kwalifikacji na studia są niezgodne z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Art. 70 ust. 3 ustawy stanowi, iż podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie są wyniki egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości. Wnioskodawca nie przedstawił bezpośrednich informacji odnoszących się do tez zwartych w zarzucie, przedstawił natomiast szereg poglądów o charakterze ogólnym, które znalazły się już wcześniej we wniosku o pozwolenie na utworzenie kierunku. Reasumując, nie podano informacji dotyczących metod weryfikacji kompetencji oczekiwanych od kandydata na studia pierwszego stopnia na kierunku biologia człowieka.

W związku z powyższym sformułowany zarzut pozostaje w mocy.

13. Wymagania stawiane pracom dyplomowym nie są adekwatne do praktycznego profilu studiów. Wymagania stawiane pracom dyplomowym można ustalić na podstawie sylabusu zajęć seminarium specjalistyczne. Wynika z niego, że studenci kończący kierunek będący przedmiotem wniosku przygotowują pracę dyplomową mającą charakter pracy badawczej, w sylabusie podano efekt uczenia się w zakresie umiejętności dla tych zajęć: „potrafi opracować, zinterpretować i zaprezentować w sposób merytoryczny wyniki badań oraz wnioski wynikające z wykonanej pracy dyplomowej”. Ponadto w zakresie weryfikacji efektów uczenia się jest mowa o „Weryfikacji poprawności zastosowanych przez Studenta metod badawczych”.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Wnioskodawca informuje o podjętych działaniach zmieniających dotychczasowe wymagania stawiane pracom dyplomowym na kierunku biologia człowieka. Poza uszczegółowieniem wymagań merytorycznych realizacji prac dyplomowych Wnioskodawca dokonał też stosownych zmian w zapisie efektów uczenia się oraz w sylabusie.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia podjęła działania naprawcze. Uczelnia nie przedstawiła zatwierdzenia tychże zmian uchwałą ciała kolegialnego Uczelni.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

14. Infrastruktura nie zabezpiecza potrzeb w zakresie możliwości kształtowania umiejętności praktycznych. Większość zajęć, które powinny służyć pozyskiwaniu umiejętności z zakresu metod i technik badawczych jak: *genetyka człowieka z elementami genomiki; biofizyka biologia medyczna immunologia z alergologią*, biologia medyczna, *biotechnologia medyczna* będzie realizowana w salach bez dostępu do aparatury w formie ćwiczeń audytoryjnych (metoda projektów/ dyskusja/ praca w parach/ analiza przypadków). We wniosku zadeklarowano również, że Uczelnia doposaży infrastrukturę dydaktyczną o bieżące materiały eksploatacyjne wykorzystywane na potrzeby kształcenia na kierunku *biologia człowieka*, a w celu wzbogacenia praktycznego aspektu kształcenia. Uczelnia planuje wyposażyć pracownię komputerową. Oznacza to, że oprócz wyposażenia w aparaturę i sprzęt laboratoryjny dwóch planowanych specjalistycznych pracowni: antropologii oraz pracowni biochemii Uczelnia nie planuje doposażania w zakresie specjalistycznej aparatury. Pracownie, które zostaną udostępnione do realizacji zajęć w IMDiK są odpowiednio wyposażone, ale będą tam realizowane tylko dwa kursy (w sumie w wymiarze 42h (24 +18)), a zatem jest niemożliwe, aby studenci w ramach tych kursów nabyli umiejętność posługiwania się całą aparaturą wymienioną w spisie wyposażenia tych pracowni. Można również wskazać nieścisłości między treściami, które mają być realizowane a wyposażeniem pracowni. Na przykład na zajęciach z *biochemii i biologii molekularnej* zaplanowano realizację tematu ćwiczeń „Reakcja łańcuchowa polimerazy (PCR)”. W planach projektowanej pracowni nie ma zakupu tego typu aparatury (aparaty PCR i RT-PCR są w pracowni IMDiK, ale tam te zajęcia nie będą realizowane). Infrastruktura nie umożliwia zatem z punktu widzenia możliwości realizacji efektów uczenia się w zakresie zajęć związanych z pozyskiwaniem umiejętności praktycznych. Student nie ma możliwości zapoznania się oraz nabycia umiejętności posługiwania się specjalistyczną aparaturą, która umożliwiałaby osiągnięcie efektów uczenia się i realizacji celów/zadań oraz zagadnień zaplanowanych w programach zajęć.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Wnioskodawca informuje o podjętych działaniach mających na celu dostosowanie infrastruktury dydaktycznej do potrzeb tworzonego kierunku biologia człowieka. Jednym z takich działań jest podpisanie umowy o współpracy pomiędzy WSliZ w Warszawie a Instytutem Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej im. Mossakowskiego PAN w Warszawie. Założeniem takiej współpracy ma być zaangażowanie się IMDiK PAN w działalność dydaktyczną w ramach poszczególnych zajęć na kierunku biologia człowieka, takich jak: *histologia i biologia komórki, mikrobiologia z parazytologią, techniki mikroskopowe i ich zastosowanie w naukach biologicznych, biochemia i biologia molekularna, biotechnologia medyczna, genetyka człowieka z elementami genomiki*. Wnioskodawca wskazała, iż w załączniku 13 do wniosku o pozwolenie na utworzenie kierunku biologia człowieka Wnioskodawca zaprezentował w zestawieniu tabelarycznym przyporządkowanie pomieszczeń dydaktycznych do poszczególnych zajęć na pierwszym stopniu kształcenia. W załączniku 14, 14a Wnioskodawca przedstawił wykaz aktualnego wyposażenia pomieszczeń dydaktycznych, np. *pracowni wysiłku fizycznego, pracowni mikrobiologii i parazytologii, pracowni chemii ogólnej*. Przedstawia możliwości jakie pojawią się przed utworzonym kierunkiem biologia człowieka dla studentów tego kierunku na drugim stopniu nauczania [Pracownia Badań Mikroskopowo-

Elektronowych, Laboratoria IMDiK PAN] oraz projekt utworzenia całkiem nowych pomieszczeń dydaktycznych [Pracownia antropologii, Pracownia biochemii].

Stanowisko Prezydium PKA

Analiza działań podjętych przez Wnioskodawcę wskazuje, że w chwili rozpoczęcia kształcenia na kierunku biologia człowieka studenci nie będą mieli dostępu do infrastruktury naukowo-dydaktycznej oraz aparatury specjalistycznej oraz sprzętu naukowo-dydaktycznego, w związku z tym Wnioskodawca nie będzie miał możliwości zapewnienia prawidłowej realizacji zajęć i osiągnięcia przez studentów wnioskowanego kierunku, tj. kierunku biologia człowieka studia pierwszego stopnia, zakładanych efektów uczenia się.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

15. Wnioskodawca nie uzasadnił przekonująco potrzeby utworzenia kierunku. Na kilku uczelniach w województwie mazowieckim są kształceni absolwenci o kompetencjach analogicznych do tych przewidzianych dla absolwentów wnioskowanego kierunku i analiza rynkowa nie wskazuje na brak specjalistów o wskazanych kompetencjach.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Wnioskodawca potwierdza „cel zawodowy jaki obrała WSiIZ w Warszawie w odniesieniu do studiów na kierunku Biologia człowieka, przygotowujących kadry przede wszystkim dla przemysłu [farmaceutyczny, kosmetyczny, spożywczy] i (...) zadań zawodowych wskazanych w analizowanych ofertach pracy”. Uczelnia wskazuje, iż „opracowała istotne dla otoczenia społeczno-gospodarczego, a przy tym unikatowe na styku obu dyscyplin [nauki biologiczne i nauki medyczne] efekty uczenia się [m.in. zna elementarne metody oceny stanu zdrowia oraz objawy wybranych zaburzeń i zmian chorobowych, w tym podstawy diagnostyki instrumentalnej i obrazowej...” Zdaniem Uczelni przedstawione informacje wskazują, że rynek pracy jest zainteresowany przyszłymi absolwentami kierunku biologia człowieka.

Stanowisko Prezydium PKA

Absolwenci kierunku biologia człowieka ze względu na kompetencje uzyskane podczas studiów nie są konkurencyjni na rynku pracy, ponieważ konkurencyjność o miejsce pracy pojawia w momencie oceny uzyskanych kompetencji i umiejętności w toku uczenia się, a te jakie będą mogli uzyskać absolwenci wnioskowanego kierunku są bardzo zbliżone do tych jakie mogą uzyskać absolwenci chociażby kierunku biologia. Studia w WSiIZ kończą też absolwenci chemii kosmetycznej i chemii żywności i to raczej te kierunki będą bardziej konkurencyjne o miejsca na rynku pracy. W skali kraju bardziej konkurencyjni o miejsca pracy wydają się absolwenci kierunków ogólniakademickich [biotechnologia, analityka medyczna, chemia medyczna]. Zgodnie z analizą rynku pracy, przyszli pracodawcy nie są bezwzględnie zainteresowani przyszłymi absolwentami wnioskowanego kierunku, gdyż kompetencje uzyskane przez absolwentów w toku studiów nie mają znamion specyficzności i wyjątkowości. W obszernym wyjaśnieniu Wnioskodawca argumentując potrzebę utworzenia kierunku przedstawia liczne rekomendacje wspierające inicjatywę utworzenia kierunku. Są to opinie jednak potencjalnych pracodawców, które bardziej odnoszą się do programu studiów, niż od rzeczywistej potrzeby

**Uchwała nr 864/2021
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 2 września 2021 r.**

utworzenia kierunku zgodnie z potrzebami rynku pracy dla absolwentów wnioskowanego kierunku. Reasumując, Wnioskodawca nie przedstawił przekonujących argumentów wskazujących na rzeczywistą potrzebę i zasadność utworzenia wnioskowanego kierunku.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut pozostaje w mocy.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutów nr 1-5, nr 8, nr 10, nr 12-15 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale 531/2021 z 24 czerwca 2021 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Inżynierii i Zdrowia w Warszawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
08.09.2021

Stanisław Wrzosek